

OVER MARIJE

MARIJE WERD GEBOREN IN WATERINGEN. NA HAAR SPW-OPLEIDING VOLGDE ZE EEN BIJBELSCHOOL IN ZWEDEN EN TROK ZE MET JEUGD MET EEN OPDRACHT DOOR EUROPA. AANSLUITEND VOLGDE ZE EEN THEATEROPLEIDING IN AMSTERDAM. MARIJE HEEFT HAAR EIGEN THEATERBEDRIJF – WAANZINNIG PRODUCTIES – EN WERKT MOMENTEEL BIJNA FULLTIME MET VLUCHTELINGEN. ZE TROUWDE EEN HALF JAAR GELEDEN MET NICO NIEUWENHUIZE EN WOONT NU IN ROTTERDAM. MOMENTEEL REGISSEERT ZE EVA'S MUZIKALE THEATERVOORSTELLING AMAZING GRACE.

'IK WIL GRAAG
DIE GEK ZIJN
VOOR GOD'

Marije van der Knaap (38) heeft veel te vieren. Ze trouwde dit jaar, is maar liefst 35 jaar met theater bezig én haar theateronderneming bestaat tien jaar. Haar 'hoge lat' en perfectionisme, die haar 12 jaar geleden in een enorme burn-out deden belanden, zet ze nu om in het bevestigen van de mensen die ze ontmoet. "Ik wil mensen vertrouwen geven en tegen ze zeggen: 'Ik zie dit talent en deze kracht in jou. Go for it!'"

Marije werd als derde in een liefdevol, katholiek gezin van vier kinderen geboren. Toen ze nog maar drie jaar was, nam haar moeder haar al mee naar de musicalvereniging waarvan zijzelf medeoprichter was. Op haar tiende deed Marije auditie voor de musical *Les Misérables*. Ze kreeg een rol! "Ik was een stil, verlegen meisje. Ik genoot van misdienaar zijn en zingen in het kerkkoor, maar door *Les Misérables* en vervolgens hoofdrollen bij het jeugdtheater durfde ik me meer te laten zien." Die grotere rollen smaakten naar meer. Marije besloot een theateropleiding te volgen, maar een bijzondere ontmoeting bracht haar eerst naar een Bijbelschool in Zweden. "Daar ontdekte ik dat God persoonlijk is en Zich echt wil bemoeien met ons leven."

MISSIE

Met die ontdekking en zekerheid op zak ging Marije naar een theateropleiding in Amsterdam. Ze besloot hét voorbeeld – de perfecte christen – voor haar

studiegenoten te zijn. Dat, in combinatie met tegenslagen en overvolle weken, brak haar op. Nu, jaren later, blijkt dat ze sterker uit deze woestijnperiode is gekomen. Ze is uitgesprokener, in de positieve manier waarop ze mensen tegemoet treedt. Dit doet ze zowel in haar trainingen en voorstellingen met statushouders, als in haar familie- en vriendenkring. En zelfs ten opzichte van onbekenden: "Ik heb me voorgenomen om als ik iets moois zie bij iemand, dat te benoemen. Het is best spannend, maar het is echt mijn missie geworden. Een voorbeeld: net nadat ik me dit had voorgenomen, zag ik een oudere dame lopen die zichzelf prachtig had gestyled. Ik had haast, maar bedacht: ik wil dat tegen haar zeggen. Dus ik zei: 'Sorry, mevrouw, maar wat bent u mooi! Wat hebt u alles prachtig bij elkaar gezocht. Als ik wat ouder word, hoop ik er net zo uit te zien.' Die mevrouw schoot helemaal vol! 'Dit heb ik jaren niet meer gehoord.' Moet je nagaan: dit kostte mij misschien een minuut! En zij had dit al jaren niet meer gehoord! Het is zó belangrijk om soms te horen dat je iets goed hebt gedaan, er mooi uitziet, attent was, of wat dan ook."

KOELE KIKKER

Acht jaar geleden zong Joke Buis voor Marije in het EO-programma *De Verandering*: "Deel jezelf maar uit aan ons en speel!" Brengt Marije met haar positiviteit dit uitdelen nu in praktijk? Nu schiet Marije vol: "Ja... het raakt me nu weer. Het is soms moeilijk om mezelf te laten zien, want ik

'Het is zó belangrijk om soms te horen dat je iets goed hebt gedaan'

'Vluchtelingen hebben me geleerd situaties in een ander daglicht te zien'

ben iemand met heel veel emoties. Bij een ander vind ik dat mooi, voor mezelf vaak lastig. Ik heb wel geleerd dat het zo mag zijn. Ook door mijn werk met vluchtelingen. Zij hebben me geleerd om situaties in een ander licht te zien. Soms hoor ik heftige verhalen en laat ik mezelf ook maar geraakt zijn. En ik leer. Zo wilde ik twee jaar geleden met een theatergroep over hun oorlogservaringen praten. Maar was dat verantwoord? Ik zorg altijd voor ondersteuning in de vorm van een professional, maar dan nog... Daarom zei ik tegen de groep: 'Ik wil het over de oorlog hebben. Als je dat moeilijk vindt of je wordt verdrietig, loop dan gerust even naar de gang.' Ik dacht dat ik daarmee veiligheid bracht in de groep. Maar een Iraanse vrouw zei: 'Wat bedoel je? In je eentje huilen op de gang? Maar huilen doen we toch samen? We willen toch getroost worden?' Wooooow, wat was ik een koele kikker, dacht ik toen. Ik heb dat leermoment omarmd: huilen doen we samen. Je hoeft niet alleen te zijn."

AMERSFOORT

Haar sensitiviteit – in samenwerking met Gods Geest – komt Marije goed van pas in haar werk. "Soms weet ik dingen die ik eigenlijk niet kan weten, maar die ik voel. Soms voel ik ze zó intens, dat ik ze maar uitspreek en dat mensen beginnen te huilen. Maar dat is niet altijd zo, hoor. Bovendien is het spannend om te luisteren en te gehoorzamen, omdat ik daardoor soms buiten gebaande paden beland. Toch wil ik moedig zijn en krachtige keuzes maken. Want op momenten dat ik dat deed, liet God me keer op keer Zijn kracht en grootheid zien. Daardoor durf ik steeds meer die 'gek voor God' te zijn." Inderdaad, opvallend in Marijes avonturen is dat God juist gewone dagen en dingen gebruikt om zijn zorgzaamheid te tonen. Een voorbeeld: "Ik was eens op een afspraak in Houten en kreeg heel sterk de gedachte dat ik daarna naar Amersfoort moest. Ik was net terug uit Zuid-Afrika, waar ik het idee kreeg dat ik met vluchtelingen zou gaan werken. Maar hoe, waar en wanneer...? Ik reed maar naar Amersfoort en belandde 's middags in een somber hotel. Wat moest ik daar?! Eigenlijk was ik een beetje teleurgesteld, totdat ik in gesprek raakte met Samuel. Ik vertelde over mijn theaterwerk en Samuel zei: 'Fascinerend, ik werk met statushouders en ben al een tijdje op zoek

naar een theatermaker. Alsof jij hier met een reden bent...' Bijzonder verhaal, hè? God gaf mij het idee van werken met vluchtelingen én Hij hielp me letterlijk op weg om dat concreet te kunnen maken. Zo specifiek kent Hij ons en zorgt Hij voor ons."

WAANZINNIG

Marije werkt sinds die ontmoeting in Amersfoort samen met Samuel in het collectief Nieuwlander, dat statushouders op verschillende manieren helpt in hun integratieproces. "Ik gebruik theater als een middel om het zinnige te doen. De ene keer is dat een training: hoe presenteer je jezelf in de Nederlandse samenleving? Een andere keer maak ik een voorstelling met statushouders. Je waant je even weg en iets verrassend zinnigs komt je tegemoet: dat is de achtergrond van mijn bedrijfsnaam. Ik wil mensen meenemen, in de hoop dat zij wat zinnigs meepakken. Dat kan van alles zijn, zoals een bevestiging, een aha-momentje, een Godsontmoeting... Dat laatste natuurlijk het liefst!"

THUISKOMEN

Het zijn twee mooie, parallelle processen: Marije helpt statushouders hun weg te vinden in de Nederlandse samenleving én komt zelf steeds meer thuis. "Bij God, mede doordat ik mezelf steeds meer accepteer, met al mijn gevoel en emoties. Ook kom ik dagelijks thuis bij een geweldige man met wie ik samen tot bloei kom. Daar heb ik altijd naar verlangd. Natuurlijk is er ook nog genoeg om van te dromen. Ik zou graag met vluchtelingen een voorstelling maken waarmee we rondtoeren. Om vooroordelen weg te nemen en wederzijds begrip te vergroten. Inclusief een nagesprek met de acteurs, zodat het publiek er nog meer uit kan halen. Zelf weer meer spelen, wie weet een eigen talkshow... En mocht God het ons geven, dan zou ik graag een gezinnetje willen. Kortom, ik zie ernaar uit om te ontdekken welke nieuwe deuren Hij zal openen."

Marije was in 2011 te zien in het EO-programma *De Verandering*: tvblik.nl/de-verandering/marije-van-der-knaap

www.marijevanderknaap.nl